

TÌM HIỂU LỰA CHỌN PHƯƠNG PHÁP HỌC NGOẠI NGỮ

Chúng ta dễ dàng nhận thấy chỉ cần viết cụm từ “Phương pháp học ngoại ngữ” trên Google hoặc các kênh tìm kiếm khác sẽ xuất hiện hàng trăm phương pháp khác nhau, hàng ngàn phương pháp được chia sẻ từ kinh nghiệm của người học, và dường như phương pháp nào cũng cho ra kết quả ấn tượng với một nhóm đối tượng nhất định. Liệu nó có đúng như những gì chúng ta đọc được không? Hay chỉ là những bài viết, bài chia sẻ mang tính lý thuyết? Thực tế những gì người ta đã đúc kết thành kinh nghiệm hoặc những phương pháp đã được kiểm chứng bằng những nghiên cứu đều đem lại hiệu quả nếu thực hiện theo đúng lộ trình đề ra, có điều mỗi người áp dụng sẽ cho ra những kết quả ở mức độ không giống nhau, quá trình nỗ lực để đạt được không giống nhau, thời gian đạt được mục tiêu không giống nhau... Trong đó có rất nhiều người bỏ cuộc, thất bại vì nhiều yếu tố tác động ảnh hưởng đến quá trình thực hiện. Những yếu tố tác động đến hiệu quả việc học ngoại ngữ vô hình chung tạo ra những nghi ngờ về phương pháp đó nếu không tìm hiểu kỹ nguyên nhân, những yếu tố chủ quan, khách quan trong quá trình thực hiện làm cho việc học trở nên thất bại. Do vậy, việc tìm hiểu một phương pháp học phù hợp, hiệu quả đối với người học hoặc cha mẹ học sinh không phải là chuyện đơn giản, phải cần rất nhiều công sức để tìm hiểu kỹ phương pháp nào phù hợp với điều kiện và hoàn cảnh gia đình, năng lực và sở thích của trẻ... thì mới đem lại kết quả. Có lẽ chỉ có cha mẹ nào thực sự tâm huyết, chịu hi sinh để định hướng cho con thì mới dành toàn tâm để tìm hiểu, nghiên cứu như vậy vì họ còn quá nhiều việc khác để làm, lo toan cuộc sống... Với điều kiện kinh tế ở Việt Nam đa phần các gia đình, cha mẹ vẫn phải tập chung làm kinh tế gia đình, chỉ có số ít cha hoặc mẹ có điều kiện kinh tế tốt, công việc tự do, rảnh rỗi có thể dành nhiều thời gian đồng hành cùng con. Vấn đề đồng hành cùng con trong việc học tập rèn luyện đối với cha mẹ cũng là một vấn đề nan giải nhất là ở giai đoạn con còn nhỏ cần sự hỗ trợ nhiều từ cha mẹ trong quá trình phát triển và học tập, vì đa phần cha mẹ không có nhiều thời gian, không đủ kiên nhẫn đồng hành cùng con, không đủ động lực để hỗ trợ con, do vậy hầu hết họ hay phó mặc cho nhà trường, cơ sở giáo dục và hậu quả là đa phần trẻ tự lớn là chính. Điều đó thực sự là

một thiết thòi cho trẻ vì một đứa trẻ được phát triển toàn diện hay được giáo dục sớm để nâng cao nhận thức, tư duy sáng tạo...thì không thể thiếu sự đồng hành của cha mẹ từ khi chúng trào đời và theo suốt giai đoạn con còn nhỏ. Những đứa trẻ được cha mẹ dành thời gian để đồng hành, quan tâm, thấu hiểu từ nhỏ, được lớn lên trong một môi trường đầy tình thương thì chúng sẽ có được sự phát triển toàn diện cả về nhân cách lẫn nhận thức. Trong việc học ngoại ngữ cũng vậy, một đứa trẻ học ngoại ngữ từ rất sớm hay lên cấp 1 thì cũng đều rất cần sự đồng hành của cha mẹ, đó là một trong những yếu tố quan trọng quyết định đến việc học ngoại ngữ có thành công hay không. Không nhất thiết cha mẹ phải biết ngoại ngữ mới đồng hành cùng con được, việc đơn giản nhất chỉ cần cha mẹ trở thành nguồn động lực giúp con có hứng thú học tập và rèn luyện bằng cách hỗ trợ cho con những gì con cần, những gì con chưa tự làm được, nhóm lên tình yêu khám phá, hứng thú với một ngôn ngữ mới cho trẻ.

Đối với việc học ngoại ngữ cho trẻ thì cần sự đồng hành của cha mẹ sẽ đem lại hiệu quả cao và trẻ sẽ đạt được thành công, có chăng chỉ là vấn đề nhanh hay chậm. Nhưng nhìn thực tế thì có rất ít cha mẹ có thể toàn tâm dành thời gian đồng hành cùng con cái, đa phần họ không thể hoặc có cũng chỉ ở mức độ ít chưa đủ để có thể tạo ra sự khác biệt cho trẻ trong việc học ngoại ngữ, phần lớn các con tự thân vận động kết hợp với học ở trường, các cơ sở giáo dục ngoại ngữ, đó cũng là một trong những nguyên nhân hầu hết học sinh Việt Nam không thể sử dụng được ngoại ngữ. Với những cha mẹ bận rộn hoặc không thể đồng hành cùng con hoặc chỉ có ít thời gian cho con thì họ sẽ phải lựa chọn những phương pháp phù hợp với điều kiện, hoàn cảnh đó bằng cách tận dụng thời gian ít ỏi hỗ trợ cho con tự học ở nhà thì cha mẹ cho con đến trung tâm Anh ngữ, học gia sư online hoặc offline...để bù đắp một phần. Do vậy, dù phương pháp này hay phương pháp khác có hiệu quả hay không thì cũng còn tùy vào điều kiện, hoàn cảnh nữa, do vậy cần phải linh hoạt vận dụng.

Việc học ngoại ngữ dễ dàng nhất chính là làm sao cho đầu vào ngoại ngữ dễ dàng nhất, thoải mái nhất thì việc học sẽ hiệu quả nhất, ít áp lực nhất. Đối với phương pháp học ngoại ngữ trẻ em thì nên lựa chọn phương pháp học thuận theo tự nhiên như một đứa trẻ bản ngữ

học tiếng của chúng nghe – nói – đọc – viết để phát huy tối đa hiệu quả và có thể đạt được kết quả thành thạo như người bản ngữ, việc áp dụng cho trẻ học càng sớm càng tốt, đối với trẻ lớn hơn thì có thể áp dụng phương pháp biến thể của phương pháp thuận theo tự nhiên nhưng để có được kết quả tốt có thể sử dụng ngoại ngữ thành thạo như người bản xứ thì không được thay đổi quá nhiều sẽ ảnh hưởng đến chất lượng đầu vào và bản chất tự nhiên của ngôn ngữ. Điều quan trọng nhất luôn giữ cho việc hấp thụ, nạp kiến thức hay còn gọi là đầu vào luôn đảm bảo sự thoải mái nhất. Đó chính là phương pháp hay nhất và nó áp dụng chung cho tất cả các đối tượng. Mặc dù lộ trình tự nhiên của học một ngoại ngữ là nghe – nói – đọc – viết, nhưng thực tế với người học tiếng mẹ đẻ theo lộ trình đó là điều hiển nhiên cho tất cả các ngôn ngữ trên thế giới, nhưng với những đất nước học một ngôn ngữ khác gọi là ngoại ngữ (không phải là ngôn ngữ thứ hai) thì bản chất ngoại ngữ đó chỉ là một công cụ để phục vụ cho mục đích sử dụng của người dùng, và tùy theo mục đích của người học, tùy theo thời điểm xuất phát của người học, tùy theo sở trường của người học, tùy theo điều kiện hoàn cảnh của mỗi gia đình... sẽ có những sự lựa chọn phương pháp học, lộ trình học phù hợp nhất với người học. Từ lộ trình tự nhiên, tối ưu nhất là nghe – nói – đọc – viết hoàn toàn có thể có những biến thể khác như: nghe – đọc – viết – nói, nghe – đọc – nói – viết, nghe – nói, nghe – đọc – viết, đọc – viết... để phù hợp với người Việt Nam học ngoại ngữ và sẽ không có sự đúng hay sai mà là phù hợp hay không phù hợp với mục đích của người học. Việc học theo mỗi phương pháp biến thể như vậy chắc chắn sẽ cần sự nỗ lực hơn, áp lực nhiều hơn và kết quả thì khó có thể toàn diện so với phương pháp thuận theo tự nhiên, ngay chính mỗi phương pháp biến thể cũng có sự khác nhau về áp lực học, có những khó khăn nhất định. Ngoài ra cha mẹ còn có sự lựa chọn phương pháp tự học hoàn toàn, tự học một thời gian rồi học thêm với giáo viên hay tự học kết hợp song song với học giáo viên, sự lựa chọn những phương pháp này thì phụ thuộc chủ yếu vào điều kiện kinh tế của mỗi gia đình.

Hiện nay với sự phát triển của khoa học công nghệ, internet tốc độ cao phủ sóng toàn cầu, chuyển đổi số giáo dục... đã tạo điều kiện thuận lợi cho việc học ngoại ngữ trở nên đơn giản và tiện lợi hơn. Hoàn toàn có thể áp dụng phương pháp học ngoại ngữ tại nhà với sự

hỗ trợ của thiết bị điện tử, internet, phần mềm học online, khoá học online miễn phí, tài liệu miễn phí trên internet, một số có thể học các ứng dụng phần mềm có phí...để cha mẹ áp dụng cho trẻ. Đúng trên phương diện phương pháp tự học tiếng anh ở nhà, hiện nay chúng ta hoàn toàn có thể tự hoàn thiện 80-90% các kỹ của một ngôn ngữ. Với 4 kỹ năng nghe – nói – đọc – viết, chúng ta có thể tự học các kỹ năng nghe – nói tương tác một chiều – tập đọc, đọc hiểu – viết, chỉ có duy nhất kỹ năng nói tương tác hai chiều là không thể tự học một mình được. Mặc dù có thể tự học được nhưng với kỹ năng đọc hiểu và viết với trẻ tự học cũng có những hạn chế hạn chế, chắc chắn sẽ có kết quả không được tốt nếu không có sự hỗ trợ của những người có chuyên môn, nhất là đối với cha mẹ không biết tiếng anh, hoặc biết nhưng không giỏi thì chắc chắn kỹ năng này sẽ là điểm trừ của trẻ tự học.

Trên đây là một số quan điểm về lựa chọn phương pháp chung để học ngoại ngữ, ngoài ra sẽ có nhiều phương pháp khác, nhiều quan điểm học ngoại ngữ mỗi được tạo ra, nhưng chung lại thì nó đều xuất phát từ nguyên tắc chung, mỗi phương pháp được cho là hiệu quả cần được xem xét ở mức độ cụ thể hơn, cần có những đánh giá đầu vào của người học mới đưa ra được phương pháp và lộ trình phù hợp với đối tượng người học đó.